

for 10,000 Kr. Den Bestemmelse, der staar her om, at Kjøbenhavns Kommune efter de 35 Aars Forløb har Forkøbsret, saafremt Staten til den Tid eller senere ikke vil anvende dem i Statsøjemed, forstaar jeg saaledes, at naar Staten om 35 Aar siger: Ja, det er muligt, at vi en Gang i Fremtiden komme til at anvende de Arealer til et eller andet Statsøjemed, saa maa vel jagtens Kommune have Lov til at vente til evige Tider, inden den kan faa Anvendelse for denne Forkøbsret. Og hvis altsaa Kommunen lætter ganske særlig Pris paa om 35 Aar eller efter den Tid at faa disse Arealer, maa der formentlig være Grundlag for en ny Overenskomst mellem Stat og Kommune, hvorved Kommunen muligt kan erhverve dem paa andre Betingelser, end der her er Tale om. Da denne Forstaelse af dette Undringsforslag formentlig er den eneste naturlige, skønner jeg ikke, der er saa stor Betænkelse ved at gaa ind paa det, som ellers Staten vil utvivlsomt vedblivende være Herre over disse Grunde, og hvis Kommunen sætter Pris paa at faa dem om 35 Aar, vil man kunne forlange, at Kommunen skal betale dem med ganske andre Summer, end dem, der her foreløbig ere opstillede. Jeg erkender altsaa, at i Hovedsagen er det Spørgsmaal bragt ind paa det Grundlag, hvor jeg fra første Færd har ønsket, det skulde komme hen, nemlig at vi staa rent og fæst over for Spørgsmaalet om Opløsning af Fællesskabet mellem Stat og Kommune uden at forpligte os i andre Sager. Det forekommer mig, at en saadan Løsning nu her er fundet, og da jeg ikke kan se, at der er overordentlig stor Fare ved Spørgsmaalet om de 35 Aar eller Forkøbsretten, maa jeg erkende, at de Hovedindvendinger og navnlig den store Indvending, jeg i sin Tid rettede mod dette Forslag, er blevet imødekømt ved dette Forslag her fra Flertallets Side. Jeg agter derfor, trods de Betænkelse, jeg kan have ved Flertallets Forslag om Forkøbsretten, dog at stemme for det foreliggende Forslag. Jeg tror, det er heldigt, at vi en Gang komme ud over disse evindelige Forhandlinger om Fællesskabet mellem Stat og Kommune, og jeg kan ikke sige, at det egentlig er saa særdeles ubilligt, hvad her forlanges, at Kommunen skal give for at faa sine Arealer frigjorte. Det er naturligvis fuldstændig en Skønssag, om man kan sige, at den Brugret, Staten hidtil har haft, er den overvejende Del af Værdien, eller at Ejendomsretten repræsenterer den større Værdi, men man kan aldrig, saa vidt jeg skønner, komme til en rationel Løsning af det Spørgsmaal. Det

bliver altid en Skønssag, hvor meget man vil forlange, for at Forpligtelsen afløses, og Kommunen faar Grundene til fri Raadighed. Der kan man diskutere om, hvorvidt Kommunen bør have 200, 300 eller 400 Tønder Land. Hvorledes man end træffer Afgørelsen, bliver det al Tid en Afgørelse paa Slump og paa bedste Bestub. Et maa man i alt Fald erkende over for Kommunen, og det er dette, at disse Arealer ere fra gammel Tid, fra umindelig Tid, Kommunens Ejendom, og naar den har mistet Herredømmet over dem, er det kun for at fyldestgøre visse bestemte Statsøjemed. Nu afstaar Kommunen en Del af disse Grunde til Statsøjemed, og det forekommer mig, at det vilde være ganske ørkesløst at diskutere om, hvorvidt det er tilstrækkeligt eller for meget eller for lidt. Man er nu bleven staaende ved et Støn, og da der fra alle Sider er naaet Enighed om, at Betalingen i og for sig er ganske rimelig — det forekommer mig ogsaa, at det fra Mindretallets Side er erkendt — er der ikke meget at sige til det. Det synes mig, at Mindretallet baade efter Forslaget og Begrundelsen i det hele ogsaa erkender, at man ikke kan komme til en rationel Opløsning af Fællesskabet mellem Staten og Kommunen, men maa blive staaende ved et Støn, og at det ogsaa i Hovedsagen her sluttet sig til det Støn, som foreligger fra Regeringen og Flertallet. Jeg skal altsaa stemme for det Forslag, som her foreligger fra Flertallets Side.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Gos): Jeg kan efter de fremkomne Udtalelser fatte mig i Korthed med Hensyn til den foreliggende Sag. Jeg er selvfølgelig glad ved, at Udvalget — ikke blot dets Flertal, men ogsaa dets Mindretal — har tiltraadt Grundtanken i at søge en Overenskomst mellem Staten og Kommunen med Hensyn til Fællederne, fordi Løsningen af dette Spørgsmaal er af saa overordentlig stor Betydning for, at man overhovedet kan vinde frem til Løsningen af forskellige vigtige Samsundsformaal, som længe have staaet paa Dagsordenen, og som ikke kunne naa frem, før denne Sag er afgjort. Jeg kunde have ønsket af en bestemt Grund, om Udvalget eller dets Flertal havde kunnet tiltræde den Overenskomst om Sagen, som var forelagt, uforandret, af den Grund nemlig, at det med Hensyn til den saaledes formlerede Overenskomst da var en afgjort Sag, at den af den anden Part, Kommunen, vilde blive tiltraadt, medens der, naar Forslaget til Overenskomst undergaar Forandringer, jo først maa søges erhvervet hos